

Emil Zaitz, Kazimierz Radwański

Kraków - Stare Miasto

Informator Archeologiczny : badania 17, 153-154

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

szkła, w trzech - z jedną ręką lekko zgiętą w łokciu /grób nr 6, 7 i 11/ i jedną ręką zgiętą w łokciu pod kątem prostym /grób nr 4/. Układ kości górných w pozostałych grobach jest nieczytelny na skutek złego stanu zachowania kości.

Wyposażenie zawierały tylko groby nr 3 i 5, a w jego skład wchodziły: brązowe zawieszki gułkowate, zausznice malinowate, fragmenty brązowego pierścienka, kółko brązowe, kabłączki skroniowe oraz szklane paciorki barwy białej i niebieskawo-zielonej /tylko w grobie 3/.

Ponadto w trakcie prac eksploracyjnych znaleziono: żelazne krzesiwo, żelazny uchwyt od wiaderka, okucie łopaty, fragmenty przedmiotów metalowych o trudnej do ustalenia funkcji oraz fragmenty ceramiki, głównie XII-XIII wieku.

Badania będą kontynuowane.

KOCANOWO, gm. Pobiedziska
woj. poznańskie
Stanowisko 13

Konservator Zabytków Archeologicznych
Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badanie prowadził mgr Czesław Strzyżewski. Finansował WKZ w Poznaniu. Drugi sezon badań. Omentarszyskie kultury pomorskiej i omentarszysko-wczesnośredniowieczne.

Prace ratownicze skoncentrowano na terenie centralnej partii zachowanej części wschodniej wzgórza. Przekopano powierzchnię około 130 m². Odkryto 3 następne groby skrzynkowe z obwarowaniem kamiennym, których komory były zbudowane z dużych głazów, zniszczone częściowo /groby 4 i 5/, lub w dużym stopniu /grób 5/. W jednym z grobów znaleziono 8 popielnic, a w drugim obok niego - 4 popielnice, wraz z licznymi misami, kubkami i innymi naczyniami. Trzeci, najbardziej zniszczony grób zawierał 3 skupiska przepalonych kości ludzkich oraz ułamków naczyń glinianych. Fragmenty naczyń i ułamki kości występowały również luźno w warstwie próchnicy. Omówione groby pochodzą ze zwykłej fazy wczesnego okresu epoki żelaza oraz z wczesnego okresu przedrzymskiego.

Zniszczenia w obwarowaniach grobów skrzynkowych oraz częściowo uszkodzenia popielnic wyjaśniło odkrycie 20 szkieletów ludzkich, z których część posiadała obstawę z kamienia, względnie kamienie leżały nad szkieletami. Dwa spośród nich odkryto poza komorą, ale częściowo w ramach obwarowania grobów skrzynkowych, które rozebrano dla ułożenia zmarłych. Szkielety leżały w wąskich jamach usytuowanych na osi zachód-wschód. Omentarszysko było utytułowane przez okres kilku pokoleń, o czym świadczy odsłonięcie 2-3 poziomów zalegania szkieletów oraz odkrycie dwóch pochówków ze szkieletami złożonymi wtórnie w postaci sześcioramion. Wśród nich występują kości szkieletów kobiet, mężczyźni i dzieci, zmarłych w różnym wieku, których pochowano w pozycji wyprostowanej z rękoma wyciągniętymi wzdłuż ciała, z głowami skierowanymi na zachód /większość/ oraz na wschód, z lekkimi odchyleniami od osi zachód-wschód. Przy szkieletach znaleziono 5 noży żelaznych, osiekę kamienną, sprzączkę z brązu, 8 ości i fragmenty 3-4 dalszych szwowych kabłączków skroniowych o średnicy około 2 cm wykonanych z brązu, spośród których część jest platerowana srebrem. W 3 grobach wystąpiły również ułamki naczyń z fazy C i D oraz z fazy E wczesnego średniowiecza, jak również pojedyncze fragmenty zniszczonych popielnic kultury pomorskiej, pochodzące z wczesniej omówionych grobów skrzynkowych.

Materiał źródłowy znajduje się w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

KRAKÓW - Stare Miasto

Muzeum Archeologiczne
w Krakowie

Badania prowadził mgr Emil Zmits, pod kierunkiem doc.dr. Kazimierza Radwańskiego. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Osadnictwo wczesnośredniowieczne, późnośredniowieczne i nowożytnie. Ślad osadnictwa kultury łubuskiej.

Kontynuowano prace archeologiczne w wykopach budowlanych i instalacyjnych oraz w szybkach geotechnicznych na terenie Starego Miasta. Oskawe wyniki uzyskano w następujących punktach:

- a/ ul. Grodzka 53 - Collegium Iuridicum, wyk. II. W wykopie zlokalizowanym na dziedzińcu wewnątrzna stwierdzono 2 jamy wczesnośredniowieczne /w tym 1 o charakterze mieszkalnym?/ związane z młodszym horyzontem osadniczym Okoła, nawarstwienia późnośredniowieczne /z XIV - XV w./ związane z okresem funkcjonowania najstarszej fazy retyckiej budynku oraz nawarstwienia nowożytnie wytworzone w okresie użytkowania dziedzińca Collegium. # trakcie przeprowadzonych prac odsłonięto fundament i część partii zewnętrznej obiektu gótyckiego, wykonanego z łamanych kamieni wapiennych łączonych zaprawą wapienną.
- b/ Pl. Wita Stwosza 2 - wnętrze budynku, wyk. VIII - I. Kontynuowano badania ratownicze w wykopach budowlanych. Odsłonięto bogate nawarstwienia wczesnośredniowieczne /w tym także pozostałości obiektów jamowych/, warstwy i poziomy użytkowo związane z młodszymi fazami średniowiecza oraz nawarstwienia nowożytnie. W stropie piasku calcowego stwierdzono także ślad jamy wypełnionej piaskiem, zawierającej pojedyncze ułamki naczyń kultury krzywickiej.
- c/ Rynek Główny 19 - wyk. I - VI. Prace archeologiczne prowadzono w 6 zrywkach geotechnicznych zlokalizowanych na podwórzu posesji oraz we wnętrzu oficyn. Stwierdzono warstwę wczesnośredniowieczną z materiałem ceramicznym datowanym na XI - XIII w. oraz nawarstwienia późnośredniowieczne, związane z polekacyjnym przekształceniem tego terenu.
- d/ ul. Szpitalna 20/22 - podwórze, wyk. I. W wykopie budowlanym uchwyciono pozostałości /spąg/ warstwy wczesnośredniowiecznej datowanej na XI - XII w.
- e/ ul. św. Marka 21a - wyk. I. W wykopie budowlanym rozpoznano relikty nowożytnego kanału blokowego, wykonanego z ciosów piaskowców i łamanych kamieni wapiennych łączonych zaprawą wapienną.
- f/ ul. św. Marka 22 - wyk. I. W wykopie budowlanym uchwyciono pozostałości warstwy wczesnośredniowiecznej oraz nawarstwienia późnośredniowieczne.

Na wszystkich wyżej wymienionych punktach uchwyciono piasek ciałowy. Materiał i dokumentacja z badań przechowywane są w Dziale Krakowa Przedlokacyjnego Muzeum Archeologicznego w Krakowie.

Badania będą kontynuowane.

KRAKÓW - Stare Miasto
ul. Senacka 3

Muzeum Archeologiczne
w Krakowie

Badanie prowadził mgr Marek Dwetsch pod nadzorem naukowym doc.dr.Kazimierza Radwańskiego. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie i KZA w Krakowie. Drugi sezon badań. Strefa osadnicza zachodniej części Okoła, Wczesne średniowiecze.

Badania były fragmentem kompleksowych prac Muzeum w rejonie ul. Kanonicznej. W latach ubiegłych teren został rozpoznany wierceniami i wykopami sondażowymi. Prowadzono także systematyczne badania archeologiczne, które częściowo doprowadziły do uściślenia przebiegu wału obronnego i towarzyszących mu nawarstwień wczesnośredniowiecznych. Na podstawie tych prac starano się zrekonstruować dawny topografie terenu i w tym kontekście rozwiązywać kwestie osadnicze i zagadnienia obronne. Na tej podstawie planowano również dalsze badania wykopaliskowe.

W 1983 r. kontynuowano prace w wykopie nr V o wymiarach 3,0 m x 2,8 m, usytuowanym w ogrodzie Muzeum. Wykop przylega do zewnętrznej ściany średniowiecznego miejskiego muru obronnego i znajduje się na osi wykopu nr IV /st. ul. Kanoniczna 9/. Oba wykopy przedziela mur obronny o szerokości ok. 3 metry. Jest to obszar terasy średniej /krawędź terasy/ i terasy powodziowej Wisły, na skraju nie istniejących obecnie bagien, tzw. Żabięgo Kruka.

Odsłonięto nawarstwienia wczesnośredniowieczne od głębokości 220 cm do 540 cm, tzn. poniżej znajdującej się pod spodem średniowiecznego muru obronnego. Stratygrafia wykopu jest następująca:

- 220 - 250 cm - warstwy kulturowe z XIII w.
- 250 - 280/320 cm - warstwy kulturowe z XII/XIII w.
- 280/320-390/410 cm - wczesnośredniowieczny wał obronny wraz z konstrukcjami drewnianymi
- 390/410-420/470 cm - warstwa kulturowa z XII w. i XI w.
- 420/470- 540 cm - nawarstwienia związane z działalnością akumulacyjną rzeki ze śladami osadnictwa z XI w.